

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بشپړ لمونځ

Ketabton.com

ليکوال :- زاهد الله توحيديار "ابراهيم زى" اندرې

Email: zahidebrhemzai@gmail.com

کال ه لمريز : ۱۳۹۵/۹/۱۵

سريزه

لمونځ د اسلام دوهم رکن دی چې له لارې يې د بنده او معبود ترمنځ اړيکه ټينګېږي او د يوه رښتيني مسلمان د پېژندنې له نښانو يوه نښه ګڼل کېږي او ډېر ستر حکمتونه لري.

لمونځ په رسول الله صلى الله عليه وسلم او مسلمانانو د نبوت په لسم کال د معراج په شپه د عرش له پاسه د الله تعالى او د هغه د رسول ترمنځ د مخامخ خبرو له لارې فرض شوی .

الله تعالى په ګڼو مبارکو ايتونو کې مسلمانانو ته د لمانځه امر کوي لکه څرنگه چې الله تعالى فرمايي

((وَأَقِمُْوا الصَّلَاةَ وَأَنُؤُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاٰكِعِينَ)) سورة البقرة (43)

ژباړه : او لمونځ ترسره کوی ، زکات ورکوی او له رکوع کوونکو سره رکوع کوی.

همدارنگه الله تعالى په نورو ګڼو ايتونو کې هم د لمانځه دکولو په اړه په مسلمانانو امر کوي.

لمونځ په اسلام کې ځانګړی او ارزښتناک ځای لري نو باید په ښه توګه ترسره شي ددې دپاره چې لمونځ په سمه توګه ترسره کړو نوموړي دا يو وړوکی کتاب چې د لمانځه په اړه دی ستاسو درانه چوپړ ته وړاندي کړ او د امکان تر حده پوري مې کوښښ کړی دی چې په روانو او ساده جملو کې مطالب راټول کړم، هیله ده چې د لوستونکو د ګټې وړ وګرځي. څرنگه چې هيڅکله انسان له غلطۍ څخه خالي نه دی نوکه کومه غلطۍ

را څخه شوي وي بڅښنه راته کوی.

په پای کې زه زاهدالله ؛ ابراهيم زی؛ (اندې) چې اوس مهال د غزني په پوهنتون کې خپلي تحصيلي زده کړي

پرمخ بيايم له الله ج څخه ډېر منندوی يم چې ماته يې په دې بوختياو کې د دې مطالبو د راټولولو او ليکولو

حوصله راکړه.

ليکوال : ستاسو دخير دُعاګانو ته اړ دی.

دپاکۍ پيژندنه

داوداسه احکام

الف :هغه کارونه چې اودس پرې ماتېږي هماغه کارونه اودس لازموي : لکه دانسان له دوولاروڅخه دکوم شي وتل؛قې

کول؛خوب کول؛اوداسې نور

ب: داودس دفرضيت دليل

په قرانکريم کې الله تعالى مؤمنانوته خطاب کولوپه ترڅ کې فرماي

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَذِفُتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاسْلُؤُوا جُوهَكُمْ وَأَيِّدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَرْجُلُكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ

(المائدة(6)

يعني : اى مؤمنانوكله چې تاسې دلمانځه له پاره پورته كيږئ نوبايديچې خپل مخونه ، اولاسونه ترڅنگلوپورې ووينځئ ، په

سرونوباندي لاسونه راتيروى ، اوپنې تريپيوپورې ووينځئ

داوداسه فرضونه

داوداسه څلورفرضونه دي

(۱) يوځل دټول مخ پريمنځل

(۲) ترڅنگلوپورې ددواړولاسونوپريمنځل

(۳) دسرڅلورمې برخې مسح کول

(۴) تريپيوپورې دپنبوپريمنځل

داوداسه سنتونه

داوداسه (۱۳) دانې سنتونه دي چې په لاندې ډول دي

(۱) داوداسه لپاره نيت کول

(۲) دبسم الله الرحمن الرحيم ويل

(۳) ترمړوندنوپورې ددواړولاسومينځل

(۴) درى واري خوله مينځل

(۵) مســـواک وهل

(۶) درى واري پوزې ته اوبواچول

(۷) دږيرې څلالول

(۸) دپنبواولاسودگوتوڅلالول

(۹) دټول سرمسحه کول

(۱۰) دسريه اوبوسره ددواړو غوږونومسحه کول

(۱۱) پرترييب سره اودس کول

(۱۲) اول بنى اويياچپ لورى وينځل

(۱۳) په يوه غړې پسې سمدستي بل غړى وينځل

ج: دغسل ډولونه

غسل په درې ډوله وېشل کېږي ، فرض، سنت، مباح

- (۱) دلویی بې اودسې. (جنابت ، حیض ، اونفاس) څخه دپاکۍ په خاطر غسل کول فرض دی
- (۱) داجر او ثواب په نیت غسل کول سنت دي ، لکه دجمعي دلمانځه لپاره غسل کول، داختر و نولپاره غسل کول....
- (۳) له بدن څخه دخيړ و پاکولو لپاره گرمۍ کې دبدن دپخولو لپاره غسل کول مباح دي

تیمم

دتیمم پیژندنه

تیمم په لغت کې قصد، ارادې، او عزم ته ویل کېږي. او داسلامي فقهي په اصطلاح کې له حکمي نجاست څخه دپاکوالي په نیت

پاکې خاورې ته قصد کول دي

دحکمي نجاست پیژندنه

حکمي نجاست دنپاکۍ هغه حالت ته ویل کېږي چې چټلي بې په سترگونه ښکاري

خو شریعت نجس گڼلې لکه بې اودسې، جنابت اونفاس اوداسي نور...

دتیمم درواوالي دلیل

((فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوْهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُوًّا غَفُورًا)) النساء ۴۳

یعنې : که اوبه ونه مومي. نوله پاکې خاورې نه کارواخلئ اوله هغې نه خپل مخونه اولاسونه مسح کړئ ، بیشکه الله ((ج)) له نرمۍ.

نه کاراخیستونکې اوبخنښنه کوونکې دی

الف: دتیمم درواوالي صورتونه

(۱) چې داوبو پیدا کولوهیله ختمه شي یادیومیل په اندازه لرې وي

(۲) داوبوپه خواکې دښمن یا کوم ضرري حیوان وي

(۳) دکوهی رسی یا بوکه نه وي

(۴) که ښځه په کورکې وي له کوره په وتلو او اوبوپه راوړلوکې دهغې دغزت اوابروپه خطرکې وي

(۵) اوبووي خودڅښلولپاره ایله بس کېږي

(۶) اوبه وي خودصحت لپاره یقیناً ضرر رسوي یا ورسره مرض زیاتېږي

(۷) اوبه وي خودضرورت لپاره په گران قیمت ورکول کېږي یا ورسره داخستلو وس اوتوان نه وي

(۸) داوداسه یا غسل په کولوسره دداسې لمانځه دتللو ویره وي چې قضاء ونه لري لکه دجنازی لمونځ، داختر و نولمونځ

دخسوف او کسوف لمونځ

(۹) دډیرې کمزورۍ له امله اوبه نشي راوړلې یا بې له کوهی نشي راییستلې

(۱۰) که څوک په ریل، جهاز، یا بل شي کې سفر کوي او هغه روان وي نه ودیږي ، اوبه هغو کې اوبه نه پیدا کېږي یا اودس کول

ممکن نه وي

(ب) دتیمم فرضونه

(۱) دالله (ج) درضا له پاره له حکمي نجاست څخه دپاکيدونيت کول.

(۲) دواړه لاسونه په خاوره وهل اوپه ټول مخ يې راگرځول

(۳) بيا لاسونه په خاوره وهل دڅنگلوپه شمول يې په دواړه لاسونوراگرځول

(ج) هغه شيان چې تیمم پرې روا يا ناروادی

په خاوره ، اوهغه شيان چې دخاوري له جنس څخه دي ، لکه رانجه، چونه ، ډبره ، خښته ، سره خاوره ، مرمړ، فيروزه ،

اوداسې نوروباندې تیمم کيږي

کوم شيان چې دځمکې له جنس څخه نه دي ، اوياپه اورکې سوزيږي،ايره کيږي ياويلې کيږي لکه لرگي، اوسپنه ، سره زر،

سپين زر،مس، زيړ،شيشه ، قلعي ، جامه ، فلزات ، سکاره ، کاغذ، نيلون ،ايره ، اويلاستکي شيان تیمم پري نه کيږي . البته په

پورتنيوشيانوکه دومره گرد پروت وي چې په لاس سره معلوم شي يا دوره وکړي بياپرې تیمم روادی.

لمونځ

لومړی دلمانځه دفرض کېدوشرطونه

لمونځ پرهغه چا فرض دی چې لاندې شريط ولري

(۱) اسلام : پرکافرباندې نشته

(۲) عقل اوهوش : پرليونو اوبې هوشه ، دبیهوشۍ په حالت کې نشته

(۳) بلوغ : پرکوچنی هلک اوانجلۍ نشته

(۴) دبنسې لپاره له حیض اونفاس څخه پاکوالی

دلمانځه ټول فرضونه (۱۴) دانې دي چې په هغوکې (۷) خارجې دي هغه خارجې يعنې داچې دلمانځه شرطونه دي او(۷) يې

دخپلې دي يعنې دلمانځه ارکان

الف: دلمانځه دصحت شرطونه

دلمانځه دصحت شرطونه هغه دي چې دصحت لپاره اړين دي که په دغوشرطونوکې يوه نیمگړې وي لمونځ نه صحيح کيږي

چې په لاندې ډول دي

(۵) دعورت پټوالی

(۱) له وړې اوغټې بې اودسې څخه پاکوالی

(۶) دلمانځه وقت پيژندل

(۲) دبدن پاکوالی

(۷) مخامخ قبلې ته دریدل

(۳) دجامې پاکوالی

(۴) دهغه ځای پاکوالی په کوم ځای چې لمونځ کيږي

(ب) د لمانځه ارکان

د لمانځه د ارکانو څخه هدف هغه فرضونه دي چې په لمانځه داخل دي که له دغو ارکانو څخه په يوه کې هم نقصان رامنځ ته شي

لمونځ فاسيدېږي

چې دغه ارکان په لاندي ډول دي

(۱) د لمانځه لپاره نيت کول

(۲) تکبير تحریمه ده

(۳) قيام دريدل

(۴) قرائت ويل: د فرض لمونځونو په لومړنيو دوو رکعتونو کې دنفلو او سنتونو په ټولو رکعتونو کې قرائت ويل فرض دی

(۵) رکوع کول :- څرنگه الله (ج) فرمايلي دي (يا ايها الذين امنوا رکعوا وسجدوا) (الحج ۷۶)

يعنې: ای مؤمنانورکوع اوسجده وکړئ

(۶) سجده کول

(۷) اخير قاعده

د لمانځه واجبات

د لمانځه د واجباتو څخه مراد هغه مهم کارونه دي چې په لمانځه کې يې ادا کول اړين دي که له دغو کارونو څخه يو پاتې شي نو د

سهوې سجده لازميږي او که قصد اړېښودل شي نو د لمانځه د فاسيدېدو سبب گرځي

او د دغه لمانځه بيا راگرځول لازميږي چې دغه واجبات په لاندي ډول دي

(۱) د فرض لمونځونو په دوو لومړنيو او دنورو لمونځونو په ټولو رکعتونو کې دفاتحې سورت ويل

(۲) دفاتحې د سورت سره د فرض لمونځونو په دوو لومړنيو رکعتونو او دنورو لمونځونو په هر رکعت کې د بل سورت يوځای کول

(۳) د بل هر سورت نه مخکې دفاتحې سورت ويل

(۴) د قرائت، رکوع، سجدو، او ارکانو ترمنځ ترتيب ساتل

(۵) قومه يعنې له رکوع څخه له راپورته کيدو ورسته سم دريدل

(۶) جلسه يعنې د دواړو سجدو ترمنځ په ارام سره کيناستل

(۷) دارکانو تعديل يعنې رکوع سجده په پوره اطمینان سره اداء کول

(۸) لومړی قاعده

(۹) په دواړو قاعدو کې يو ځل التحيات ويل

(۱۰) دامام لپاره په هغو لمونځونو کې قرائت په لوړ او زوړيل چې په جهرويل کيږي لکه د سهار ماښام او سختن لمونځونه ، او په

هغو لمونځونو کې چې قرئت خفيه ويل کيږي خفيه ويل لکه دماز ديگرو ماسپښين لمونځونه

(۱۱) د السلام عليك ورحمة الله وبركاته په الفاظو سره لمونځ ختمول

(۱۲) دعا قنوت ويل او په وتر لمانځه کې د قنوت لپاره تکبير ويل

(۱۳) د دواړو اخرونو د لمانځه تکبيرونه

دسوی سجده

که دلمانځه له واجباتو څخه یو په سهوه سره پاتې شي نود سهوي سجده لازميږي چې په لاندې ډول ده
 په یوکار کې خطاکیدو ته سهوه ویل کیږي ، په لمانځه کې سهوه دامعنا لري چې له یوچاڅخه په لمانځه کې کموالی اوزیاتوالی
 وشي ، ددغې کمی اوزیاتي دجبران لپاره ، په اخره قاعده کې له سلام گرځولو وروسته دوه سجده کول عبارت دسهوي له
 سجده څخه دی

دسوی دسجده پرته

- (۱) په اخره قاعده کې تر تشهد پوري التحیات ویل
- (۲) بڼې لوري ته سلام گرځول
- (۳) په اطمینان سره دوه سجده کول
- (۴) له سجدو کولو وروسته التحیات لپاره کیناستل تراخه د درود اودعا په شمول دالتحیات ویل
- (۵) په اخره کې دواړو طرفو ته سلام گرځول

د سهوي سجده په لاندې حالاتو کې لازميږي

- (۱) څوک چې دلمانځه په یورکن (فرضو) کې وروسته والی راوړي مثلاً قیام فرض دی یوڅوک درېم رکعت ته په پورته کیدو کې
 له تشهد وروسته نورهم کینی اودرود شروع کړي یا په یورکعت کې درې سجده وکړي. سجده سهوه لازميږي
- (۲) دلمانځه له واجباتو څخه کوم یو په هیږه سره پاتې شي مثلاً دفاتحی سورت یا بل کوم سورت چې دفاتحې پسې وروسته ویل
 کیږي هیږشي یا دا چې لومړنۍ قاعده په هیږه سره پاتې شي. سجده سهوه لازميږي
- (۳) په واجباتو کې وروسته والی رامنځته کیدل مثلاً دفاتحې دسورت سره دبل سورت پیوست کول واجب دی څوک چې
 دفاتحې له سورت څخه وروسته دومره ځنډ چې ودریږي چې رکوع اوسجده پکې وشي سجده سهوه لازميږي

د سهوې د سجدې ځينې مهم مسایل

- (۱) د فرضو (اركانو) او واجباتو په قصد پرې بنسټولمونيځ فاسد وي په سجده سهوه نه صحيح كيږي
- (۲) په يوځل سهوه كيدو يا له يوځل څخه زيات سهوه كيدلو سره يواځې يوه سجده سهوه لازميږي
- (۳) كه څوك په لومړي ركعت له سورة فاتحي مخكې التحيات شروع كړي سجده سهوه لازميږي
- (۴) كه په هيره قومه او جلسه پاتې شي سجده سهوه لازميږي
- (۵) كه څوك سهوۀ اداخړنې قاعدې پر ځاى پنځم ركعت ته پورته شي سجده سهوه لازميږي
- (۶) كه له يوچا څخه په فرض لمانځه كې په لومړنيو ركعتونو كې دفاتحي سورت سهوۀ پاتې شي سجده سهوه پرې لازميږي خو كه په ورستيو كې پاتې شي نه لازميږي
- (۷) دالتحيات ، دعا قنوت ، اوداخترنودتكبيرونوپه هيريدوسره هم سجده سهوه لازميږي
- (۸) كه امام د پټ قرات پر ځاى جهري اود جهري پر ځاى خفيه قرات ووايي سجده سهوه پرې لازميږي
- (۹) كه چاته په لمانځه شك پيداشي چې خوركعت به يې وركړل دوه يادري كه دايې لومړى ځل وي بيادي لمونځ له سره وكړي او كه بيا بيا ورته دغه شك رالويږي نو هماغه كمه اندازه دې په نظر كې نيسي په اخر كې دي د سهوي سجده وكړي
- (۱۰) كه يو څوك دامام سره په اخريو ركعتونو كې شريك شي او بيا دهغو ركعتونو دراگر څو لومړمهال چې ورڅخه تللي دي سهوه شي سجده سهوه پرې واجب ده
- (۱۱) كه چا د څلورو ركعتو فرضو پر ځاى پردوور كعتو سلام وگرځول بيا ور يادشو چې دوه ركعت به يې ادا كړي دي چا سره دې خبرې نه كوي دوه دې نور هم وكړي د سجده سهوې په كولوسره يې لمونځ صحيح شو
- (۱۲) كه چا باندې سجده سهوه لازمه شوي وي او په اخره كې له ياده ووځي او سلام وگرځوي په وريادېدوسره دې سجده سهوه وكړي التحيات به ووايي او سلام دې وگرځوي
- (۱۳) كه يومسافر په څلور ركعتيز لمانځه كې د دوو ركعتونوپه ځاى پوره څلور ركعت و كړي اومنځنۍ قاعده كې كينې نو سجده سهوه دي وكړي پدې صورت كې به يې لومړې دوه ركعتونه به فرض او اخري دوه ركعتونه به يې په نفلو كې حساب شي
- (۱۴) دامام په سهوې سره پرمقتديانو سجده سهوه لازميږي ، اود مقتدي په سهوې سره د جماعت پروخت نه پرمقتدي سجده سهوه شته اونه پرامام ، بلكې مقتدي به دامام متابعت كوي

پورته مسائل د فقي مشهور كتاب هدايه كې په تفصيل سره ذكر شوي دي لومړى

پـ _____ وک 329-34

دلمانځه سنتونه

د فريضو او واجباتو ترڅنگ په لمانځه کې ځينې نور کارونه داسې دي چې رسول الله (صلى الله عليه وسلم) دلمانځه پرمهال په دوامداره توگه ترسره کړي دي که څه هم ددغو کارونو ترسره کول دلمانځه دفساد سبب نه گرځي بلکې اجراو ثواب لري ځکه چې دادر رسول الله (صلى الله عليه وسلم) سنت دي اود سنتو ترسره کول له اجراو ثواب څخه تش نه وي دغه سنت کارونه په لاندې ډول دي

- (۱) دتکبير تحريمه له ويلو دمخه غوږونو ته د دواړو لاسونو پورته کول
- (۲) د لاسونو د پورته کولو پرمهال گوتې خلاصې پرېښودل
- (۳) دتکبير تحريمه څخه وروسته دنارینه و لپاره په نامه اود ښځو لپاره په سينه باندې لاسونه اېښودل
- (۴) ښي لاس په چپ لاس اېښودل
- (۵) دتکبير تحريمه ويلو پړوخت سر نه ټيټول
- (۶) دامام لپاره د تکبير تحريمه او ارکانو تکبيرونه په لوړ او ازیل
- (۷) سبحانک اللهم ويل
- (۸) اغوذ بالله ويل
- (۹) په هر رکعت کې دسورت فاتحې نه مخکې په پټه توگه بسم الله ويل
- (۱۰) د فرض لمونځونو په دريم او څلورم رکعت کې دفاتحې دسورت ويل
- (۱۱) دفاتحې دسورت په ختميدوسره "امين" ويل
- (۱۲) ثناء، اغوذ بالله، اوبسم الله په توگه ويل
- (۱۳) په رکوع اوسجده کې لږترلږه درې ځله تسبيح ويل
- (۱۴) په رکوع کې سراوملايو شان برابرول
- (۱۵) په قومه کې دامام لپاره سمع الله لمن حمده اود مقتدي (ربنا لک الحمد) اود يواځې لمونځ کونکې لپاره داوړه ويل
- (۱۶) سجده ته د تلو پر وخت لمړې زنگونه په ځمکه لگول بيا دواړه لاسونه بيا پزه او اتندی لگول
- (۱۷) په جلسه اوقاعده کې دواړه پښې په داسې شکل درول چې دگوتو سرونه يې قبلي لوري ته برابر وي اودواړه لاسونه په زنگونو اېښودل
- (۱۸) په ورستۍ قاعده کې دالتحيات څخه وروسته درود شريف ويل
- (۱۹) له درود شريف څخه وروسته ماثوره دعا ويل يعنې : " اللهم ربنا" ويل
- (۲۰) لومړۍ ښي لوري اوبياچپ لوري ته سلام گرځول

دلماڼځه مفسدات

دلماڼځه له مفسداتو څخه مرادهغه کارونه دي، چې لمونځ فاسدوي اوباطل يې گرځوي چې په لاندې ډول بيانېږي

- (۱) په لمانځه کې خبرې کول
- (۲) دلماڼځه په حالت کې قرآن کریم ته په کتلوسره تلاوت کول
- (۳) دلماڼځه له شرطو څخه که کوم شرط پاتې کيدل
- (۴) دلماڼځه له ارکانو څخه دکوم رکن پاتې کيدل ، لکه رکوع ، قيام اوداسي نور....
- (۵) دلماڼځه له واجباتو څخه کوم يو واجب په قصدسره پرېښودل
- (۶) بې له عذره مری- صافول ، اوقصداتو خيدل
- (۷) دتکليف ، غم ، ياکوم مصيبت له امله ژړاکول ، که دغه ژړادالله (جل جلاله) وېږي وي پروانه کوي
- (۸) قصدایا په هيره په لمانځه کې خوراک خېناک کول
- (۹) په لمانځه کې قدمونه اخيستل يويادوه قدمه دارتيا په اساس اخيستل پروانه لري
- (۱۰) عمل کثيړکول ، يعنې په لمانځه داسي کارکول چې ليدونکی داسې گومان وکړي چې داشخص لمونځ نه کوي
- (۱۱) دقرآن پاک په تلاوت کې داسي ستره غلطې کول چې په معنا کې يې تغيراشي
- (۱۲) په لمانځه کې په فقهه خندا کول
- (۱۳) له ديوال ياکاغذڅخه دليکلې شوي شي په ژبه ويل
- (۱۴) بغيرله امام نه بل چاته فتحه ورکول ، ددواړولمونځ کونکولمونځ فاسدوي
- (۱۵) له موقع نه وروسته امام ته فتحه ورکول ، چې هغه بل ايت ته تللی وي که امام فتحه وانخلي دمقتدي لمونځ فاسديږي اوکه فتح وانخلي دامام لمونځ فاسديږي ، نومقتدي ته په کارده چې په دغسي حالت کې دفتحې په ورکول عجله ونه کړي ، اوامام ته په کارده چې مقتديان فتحې ورکولوته اړنه کړي اوسمدستي رکوع ته لاړشي
- (۱۶) بنسټه له سړي سره ترڅنگ برابره ودرېدل ، په دې شرط چې دومره ځنډ ودرېږي چې رکوع ياسجده پکې کيږي خوکه داسي کومه کوچنۍ نجملۍ ودرېږي چې نفساني ميلان ورته نه کيږي ياداچې ددواړوترمنځ پرده وي نولمونځ نه فاسديږي

دلماڻڇه مڪروهات

دلماڻڇه مڪرهاتوڻوڇه مرادهغه ڪارونه دي چي لمونڇ خورسره نه فاسديري البته مڪروه ڪيري ، ڄان ساتل ورڇهه په ڪاردي دغه مڪروهات په لاندي ډول دي

(۱) په سرباندي په داسي توگه څادريابل شي اچول چي دواړه لوري يې په اورباندې راڅپري

(۲) ڪميس يا ڪورتي په داسي توگه پرځان اچول چي دواړه لستوني يې څپري

(۳) جامي ځانته راټولول اوله دوړوساتل

(۴) دسجدي له ځاي څخه بې ضرورته دډبرولرې كول يا يوشي پو كول

(۵) له داسي جامي سره لمونڇ كول چي په اسلامي ټولنه كې يې خلگ نه خوښوي

(۶) دتسوياد ڪومتيازوته دضرورت په حالت كې لمونڇ كول

(۷) دسړيولپاره دغوټه كړي شويو وينستانوسره لمونڇ كول

(۸) دگوتوڅخه ټفونه ويستل يادلاسونوينچي يوپه بل كې وركول

(۹) دسترگوپه ڪونجنو كې يوځوابل ځواكتل

(۱۰) په سجده كې څنگلي پرېستل

(۱۱) داسي انسان لوري لمونڇ كول چي مخامخ ناست وي كه شاپي اړولې وي پروانه لري

(۱۲) دداسي جاموسره لمونڇ كول چي دساه لرونكي شي عكس ورباندي وي ياپه داسي مصلې لمونڇ كول چي دسجدي

كولوپه ځاي دساه لرونكي شي تصويروي ، په داسي ځاي كې لمونڇ كول چي دسردپاسه ښي ياچپ لوري ته دساه لرونكي شي عكس وي

(۱۳) چي په لومړي صف كې ځاي وي سره له دې هم وروسته

صف كې يواځي ودرېدل

(۱۴) په لاس ياسر دسلام ځواب وركول

(۱۵) په پتوسترگولمونځ كول . بغيرله عذره

(۱۶) يواځي په تندي يواځي په پزه سجده كول

(۱۷) په خولي ياپټكې ياپه ول سجده كول

(۱۸) بې له عذره په لمناڅه كې پلټي وهل

(۱۹) بې له اړتيا په لوړځاي دامام يامقتديانو ودرېدل

(۲۰) ركوع ته دښكته كيدوپه حالت كې قرات پوره كول

(۲۱) دلماڻڇه له سنتوڅخه كوم سنت پرېښودل

(۲۲) دسجدي په حالت كې دواړه پښې له ځمكې نه پورته كول

(۲۳) په فرض لمونځوكې دقران پاك دترتيب خلاف قرات كول

مثلا.په لمړي ركعت كې قل هو الله احد. اوپه دويم ركعت كې (تبت) وويل شي.

(۲۴) په لمناڅه كې په گوتوسره دسورتونو

ياتسبحاتوشميركول

(۲۵) په خوله كې ديوشي اچول چي

دقرات مانع نه وي

د جنازې لمونځ

لومړۍ درنځور په حقوقو باندې رڼا اچوو:

کله چې یو مسلمان رنځور شي بايد نور مسلمان دهغه عیادت او پوښتنې ته ورشي ځکه چې داپه یو مسلمان باندې د بل مسلمان حق دی رسول الله (ص) فرمایلي دي : یو مسلمان پر بل مسلمان باندې شپږ حقونه لري او په بل روایت کې پنځه حقونه لري له هغونه یو ددی چې « واذمرض فعده » کله چې رنځور شي باید پوښتنې ته یې ورشي د مریض عیادت (پوښتنه کول) دلاندې حالاتو په اعتبار جلا جلا احکام لري

الف : که ناروغ دخفلوانوله جملې څخه وي پوښتنه یې فرض عین ده

ب : که خپلوان ونه لري پرنورومسلمانانويې پوښتنه فرض کفایې ده ، درنځورمسلمان پوښتنې ته ورتلل د هغه حق دي باید اداء شي

ج: او په عامو حالاتو کې دیورنځورپوښتنه کول مستحب دي

پورته مسائل په ((سنن ابی داود، ۸ ج ، ۲۴۸ ص ، ۲۶۹۴ حدیث ، کې ذکر شوي دي

د جنازې د لمانځه احکام

د جنازې لمونځ فرض کفایي دی فرضیت یې له قران اوسنتو څخه ثابت اومنکر ورڅخه کافر دی

الف : د جنازې د لمانځه فرضونه

(۱) څلور ځله الله اکبر ویل هر تکبیر دیور کعت ځای نسي

(۲) قیام ودرېدل په جنازه کې یې له عذره کیناستل جواز نه لري

ب : د جنازې د لمانځه سننونه

(۱) نیت کول : یعنې په زړه کې تیروول چې د نارینه یاښځینه ، کوچني هلك یا انجلۍ جنازه کوي

چې نیت یې په لاندې ډول ده

نَوَيْتُ اَنْ اُودِيَ بِاللهِ تَعَالَى اَرْبَعَ تَكْبِيرَاتٍ صَلَوةِ الْجَنَازَةِ اَللّٰهُ تَعَالَى وَالصَّلَوةُ لِلرَّسُولِ وَالِدُعَاءُ لِهَذَا الْمَيِّتِ اِقْتَدَ بِتُ هَذَا الْاِمَامِ مُتَوَجِّهًا اِلَى جِهَةِ الْكَعْبَةِ الشَّرِيفَةِ ((الله اکبر))

(۲) بحمد او ثنا ویل (سُبْحَانَكَ اللّٰهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ وَتَعَالَى جَدُّكَ وَجَلَّ ثَنَّا وَكَ وَلاَ اِلَهَ غَيْرُكَ

(۳) درود شریف ویل (اللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ وَسَلَّمْتَ وَبَارَكْتَ وَرَحِمْتَ وَتَرَحَّمْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيْمَ وَعَلٰى اٰلِ اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ

(۴) دعا ویل

الف : دبالغ مړي دعا (نروي که ښځه) اللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِحَيِّينَاوَمَيِّتِنَاوَشَاهِدِنَاوَاغْيِبِنَا وَصَغِيرِنَاوَكَبِيرِنَاوَذَكِّرِنَا

وَأُنثَانَا اللّٰهُمَّ مَنْ أَحْيَيْتَهُ مِنْ أَهْلِهِ عَلَى الْإِسْلَامِ وَمَنْ تَوَفَّيْتَهُ مِنَّا فَتَوَقَّهِ عَلَى الْإِيْمَانِ اللّٰهُمَّ لَا تَحْرِمْنَا أَجْرَهُ وَلَا تُضِلَّنَا بَعْدَهُ))

ب : دبالغ مړي دوعاچې هلك وي ((اللّٰهُمَّ اجْعَلْهُ لَنَا فَرَطًاوَجْعَلْهُ لَنَا أَجْرًا وَذُخْرًاوَجْعَلْهُ لَنَا شَافِعًاوَمُشَفَّعًا))

که انجلۍ وي : ((اللّٰهُمَّ اجْعَلْهَا لَنَا فَرَطًاوَجْعَلْهَا لَنَا أَجْرًاوَذُخْرًاوَجْعَلْهَا لَنَا شَافِعَةًوَمُشَفَّعَةً))

ڄالِي:

زه دغه وږو کي ڪتاب خپل قدر من پلار جان

ته ڄالِي ڪووم ڪهه د ژوند په ٽولو چارو کي

له ماسره ڏيري هلي ڪلي ترسره ڪري.

Get More e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library

Thank you for reading

Find more e-books and articles on Ketabton - your multilingual digital library.

www.ketabton.com

Ketabton - Pashto, Farsi, Arabic & English